

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
TOSHKENT DAWLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

MUTAXASSISLIKKA OID MAXSUS ADABIYOT TAHLILI (TURK)
FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:

200 000 - San'at va gumanitar fanlar

Ta'lif sohasi:

230 000 - Tillar

Mutaxassislik:

70230502 – Adabiyyotshunoslik (sharq tillari va tadqiqot yo'naliishlari bo'yicha)

Yayınları, Ankara-2015.

Axborot manbalari:

1. <http://sbe.gazi.edu.tr/>
2. <http://www.sosyalbilimler.hacettepe.edu.tr/>
3. <http://tde.dtu.edu.tr/>
4. <http://sosyalbilimler.istanbul.edu.tr/>
5. <http://www.sosbilen.ege.edu.tr/>
6. <http://www.turkishlanguage.org>
7. <http://www.tashgiv.uz/>

7 O'quv dasturi "Turk filologiyasi" kafedrasida ishlab chiqilgan va 2021 - yil

27, 08 dagi "1"-sonli bayonnomasi bilan ma'qallangan.

O'quv dasturi Toshkent davlat shaxshunoslik universiteti Kengashining

2021 - yil 26, 08 dagi "1"-sonli bayoni bilan tasdiqlangan.

8 Fan/modul uchun ma'sul:

P.Kenjayeva – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti, Turk filologiyasi kafedrasi mudiri, dotsent, filologiya fanlari doktori

9 Taqrizchilar:

A.Tilavov - Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti "O'zbek adabiyoti tarixi va folklor" kafedrasi dotsenti, filologiya fanlari nomzodi (turdosh OTM);

V.S.Yelok - Ankara Hoji Bayram Vali universiteti (Turkiya), "Zamonaviy turkiy tillar va adabiyoti" kafedrasi dotsenti, filologiya fanlari doktori (turdosh OTM).

manbalarni bilishi va ulardan foydalana olishi;
• tarjima qilishga o'rgatish, talabalarда o'rganilayotgan chet tili (turk) og'zaki va yozma nutqini shakllantirish, chet tilidan dars o'ta olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak;
• tarjima qilinayotgan matnlarda istilohlarni ajratma olish, ona tilida ularning ekvivalentmini (muqobilini) topishni o'rgatish;
• o'rganilayotgan maxsus adabiyonti (turk) tarjima qilishda milliy ruhni saqlab qolish, o'ziga xosligini yetkazib berishga intilish.
VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:
<ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
VII. Kreditarni olish uchun talablar:
Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahli natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakkllarida berilgan vazifa va topshirqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.
Asosiy adabiyottalar:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Aristotel. Poetika (Poeziya san'atlari haqida).-T.: G'afur G'ulom nomidagi adabiyot va san'at nashriyoti, 1980. 2. Rasulov A. Tanqid, talqin, baholash. -T.: "Pan", 2006. 3. Rasulov A. Badiiylik – bezavol yangilik. -T.: "SHarq", 2007. 4. Quronov D., Mamajonov Z., SHeraliyeva M. Adabiyotshunoslik lug'ati. – T.: Akademnashr. 2010.
<ol style="list-style-type: none"> 5. Karatas T. Ansiklopedik Edebiyat Terimleri Sözlüğü. Süturn Yayınları, Izmir-2014. Aristotel. Poetika (Poeziya san'atlari haqida).-T.: G'afur G'ulom nomidagi adabiyot va san'at nashriyoti, 1980.
Qo'shimcha adabiyottalar:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Mirziyoyev SH.M. "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt tarraqiyoti va xalq farovonligining garovi" – T., "O'zbekiston" – 2017. 2. Yelo'q V.S., Kenjayeva P. Kutilmagan mehmon (turk hikoyalari tajimasi). -T.: Akademnashr. 2011. 3. Kenjayeva P. Binafsha (turk hikoyalari tarjimasi). -T.: Mumtoz so'z, 2015. 4.Yeni Türk Edebiyati. (1839-2000). Edit. Ramazan Korkmaz. Grafiker

Fan/modul kodu MAT110	O'quv yili 2021-2022	Semestr 1,2,3	ECTS - Kreditlar 4,4,2
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek/rus	Haftadagi dars soatlari 4,4,2	
Fanning nomi adabiyot tahlii	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
Mutaxassislikka oid maxsus adabiyot tahlii	150	150	300
<p>I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad – magistrallarga o'rganilayotgan ohet tili (turk) adabiy uslublari va ularning matndagi ko'rinishi; matn tahlii bilan til uslublari haqida bilim, malaka va ko'nikmani shakllantirish.</p> <p>Fanning "vazifasi" – magistrallarni mutaxassisligidan kelib chiqqan holda badiiy matnni adabiyotshunoslik nuqtai nazaridan tahlii qila olish qobiliyatini shakllantirish.</p> <p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>Fan bo'yicha ma'ruza mashg'ulotlari rejalashtirilmagan</p> <p>III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar</p> <p>Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsija etiladi:</p>			
1.	2.		
<p>1-mavzu. O'zlashtirish estetikasi, badiiy asarning talqini va tahlli</p> <p>Adabiy matnni uqish va o'zlashtirish muammosi. Badiiy matn talqini. Badiiy asarni tahlii qilish san'ati. Badiiy asarni kontekstual tahlii qilish yo'llari. Badiiy asarni immanent tahlii qilish yo'llari. Soisiologik tahlii metodi haqidagi qarashlar. Badiiy asarni qiyosiy tahlii qilish metodi. Tariixiy-madanii tahlii metodi haqida tushunchcha.</p> <p>2-mavzu. Talqini yondashuvlar yoxud maqsadli tahvil</p> <p>Badiiy asarda yozuvchi taqdiri yoki tariixiy-biografik yondashuv. Turk she'riyatida badiiy tariixiy-biografik yondashuvga munosabat. Mangu asar yoxud ontologik yondashuv.</p> <p>Tariixiy-funksional yondashuv yoxud badiiy asarni qayta baholash. Badiiy asarni tahrirlash.</p> <p>3-mavzu. Talqini jarayon: tahlii yo'llari, maqsad va vazifalari</p> <p>Satrlar ruhiiga singish yoxud mikroanaliz imkoniyatlari. Turk she'riyatida badiiy tahlii masalalari. So'z qimmati, imo-ishoralar ma'nosi yoxud strukturali-semantik tahlii. Turk nasriy asarlарining strukturali-semantik tahlii. Uslub tahlii.</p>			

Turk yozuvchilarining uslubiy o'ziga xosligi va uslubiy xilm-a-xillik. Sharq adabiyotsunusligida ustub masalasining yoritilishi. Badiiy uslubning shakllanishida folklorizm unsurlari.

4-mavzu. Badiiylik

Badiiylik. Badiiy adabiyotning eng muhim va umumiy xususiyatlari. Adabiyotda ommaviyilik, hayotiy obrazlar orqali tasvirlanishi. So'z vositasida inson qalbini kashf etish, asarda hayotni qaytdan jontantirish.

5-mavzu. Obrazlilik va obraz

Badiiy obrazning umumlashmaligi. Badiiy obrazning aniqligi (individualligi). Obraz yaratishda badiiy to`qina. Badiiy obrazning estetik ta'sirdorligi. Xarakter. Xarakter yaratish badiiylikning o`zak masalasi. Psixologizm prinsiplari, shakllari.

6-mavzu. Milliylik va g'oyaviyilik

Adabiyotdagagi milliylik va umumisyoniylik. Adabiyotga diniy-falsafiy ta'lomotlar ta'siri.

7-mavzu. Badiiy asar talqini

Hayotiy haqiqat va badiiy haqiqat talqini. Hayot. Yozuvchining g'oyaviy-badiiy maqsad. Hayotiy haqiqat. Nasriy asar talqini. Mazmun va shakl. Mavzu va g'oya. She'riy asar talqini. She'riy asarda mazmun va shaklning o'ziga xosligi. Dramatik, tragedik va komedik asar tahlli. Ijodiy metod va oqimlar. Badiiy asar talqinida yozuvchi uslubi omili.

8-mavzu. O'rganilayotgan adabiyotda janrlar tizimi

Tarixiy transformatsiya, yangi janrlarning vujudga kelishi.

9-mavzu. Matn va tarjimani filologik tahli qilish, so'z boyligi va tarjima

Badiiy asar tarjimasida filologik tahli. Badiiy asar tarjimasida milliy kolortimi qayta yaratish. Turk asarlarning tarjimasida milliy kolortirning badiiy ifodasi. Badiiy adabiyotda tarjimaning janriy muammolari. Badiiy asarda tahli va tarjimaning ijodiy tabiat. Badiiy asar tarjimasida mazmun va shakl birigini qayta yaratish.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurulmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruunga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'kazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvoqiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. I.Shinosiy dramalarining badiiy tahlli
 2. N.Kamol romanlarining badiiy tahlli
 3. S.P.Sezai hikoyalaringin badiiy tahlli
 4. H.Ziyo romanlarining badiiy tahlli
 5. H.A.Adivar romanlarining badiiy tahlli
 6. M.E.Yurdakul she'rlarining badiiy tahlli
 7. M.A.Erso'y she'rlarining badiiy tahlli
 8. Y.Kenal she'rlarining badiiy tahlli
 9. A.Hoshim she'rlarining badiiy tahlli
 10. M.SH.Esendlar hikoyalaringin badiiy tahlli
 11. O.Veysel she'rlarining badiiy tahlli
 12. U.Sayfiddin hikoyalaringin badiiy tahlli
 13. R.N.Guntekin asarlaringin badiiy tahlli
 14. F.N.C.Hamlibel she'rlarining badiiy tahlli
 15. O'Kamol hikoyalaringin badiiy tahlli
 16. S.Ali hikoyalaringin badiiy tahlli
 17. S.Folq hikoyalaringin badiiy tahlli
 18. T.Bug'ro hikoyalaringin badiiy tahlli
 19. A.H.Tampinar she'rlarining badiiy tahlli
 20. N.F.Kisakurek she'rlarining badiiy tahlli
 21. B.Nejatgij she'rlarining badiiy tahlli
 22. A.Nesin hikoyalaringin badiiy tahlli
 23. MN.Sepetchiyo g'li hikoyalaringin badiiy tahlli
 24. F.Edge hikoyalaringin badiiy tahlli
 25. SH.Bulut hikoyalaringin badiiy tahlli
 26. N.Merich hikoyalaringin badiiy tahlli
 27. F.H.Dag'larja she'rlarining badiiy tahlli
 28. Yu.Aтиган hikoyalaringin badiiy tahlli
 29. O'Pomuk romanlarining badiiy tahlli
 30. M.Kutlu hikoyalaringin badiiy tahlli
 - Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.
- V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)**
- 3**
- Fani o'zlashtirish natijasida talaba:
- asosiy chet tili (turk) grammatik va leksik me'yorlaridan xabardor bo'lish, ilmiy, badiiy, publisistik, rasmiy-ish yuritish to'grisida tasavvurga ega bo'lishi;
 - og'zaki-maishiy so'lashuv stillariga xos adabiyot namunalaridagi umumiy va xususiy holatlarni his qilishni shakllantrish, o'rganilayotgan mutaxassislikka bevosita bog'liq ravishda chet tilidagi (turk) matnlar,